

Tanári segédlet Ajánlott évfolyam: 7. Időtartam: 45'	A talaj védelme		FÖLDRAJZ TALAJ VIZSGÁLATAI
--	------------------------	---	---

Kötelező védőeszköz: 	Balesetvédelmi figyelmeztetés:
---	---------------------------------------

Talán a Föld felszínét formáló folyamatok közül a legfontosabb a talajpusztulás folyamata, amely mind természetes, mind pedig emberi hatásra létrejöhet. A két tényező közül napjainkban az antropogén tényezők okolhatók leginkább a talajpusztulásért. Nézzünk két példát a talajpusztulásra!

Szükséges eszközök: főzőpohár, tölcsér, állvány	Szükséges anyagok: talajminta, vatta, olaj, víz
--	--

Hozzunk magunkkal talajmintát!

1. Tanulói kísérlet: Olajos hal vagy olajos talaj?

Feladat:

- A tölcsér aljára tömjünk vattacsomót, majd rakjunk bele a talajmintát!
- Helyezzük a tölcsért az állványon lévő vaskarikába és tegyük alá főzőpoharat!
- Öntsünk a talajra olajat! Nem kell sokat!
- Végül mérjük ki 30 ml vizet és próbáljuk lassan ráönteni a mintára!

Mit tapasztaltunk?

Az olaj a vízzel együtt lecsepegett.

Milyen hatással van ez a környezetünkre?

Azáltal, hogy az olaj a ráöntött vízzel együtt a mélybe szivárog, bekerült a talajvízbe és szennyezi azt, valamint az olajszennyezés a talajt terméketlenné is teheti.

Hol és mikor fordulhat elő ilyen szennyezés a mindennapokban?

Olajszállító vezetékek és tárolótartályok meghibásodása vagy felújítása során, közúti vagy vasúti szállítás során meghibásodó tartálykocsik szivárgása esetén. Nagymértékű talajszennyezést okozhatnak az olaj és gázkutak fúrása során a kitörés, vagy berobbanás következtében felszínre kerülő olajtartalmú szennyeződések. További szennyező források lehetnek a helytelenül tárolt olajtartalmú hulladékok is (fáradt olajok, gépolajok, olajtartalmú mosóvizek és iszapok stb.).

Szükséges eszközök: 2 db üvegcád, ½ kg talaj	Szükséges anyagok: talajminta, víz
---	---

Hozzunk magunkkal talajmintát!

2. Tanulói kísérlet: Talajerózió

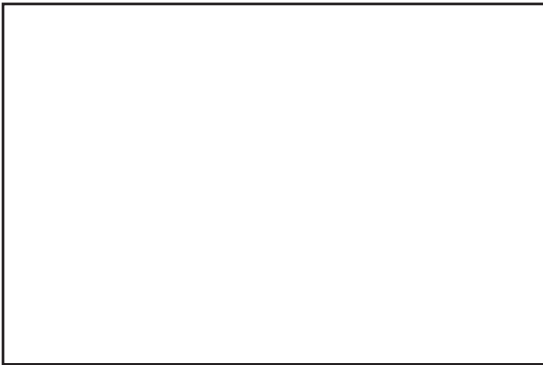
Feladat:

Készítsünk lejtős felszínt!

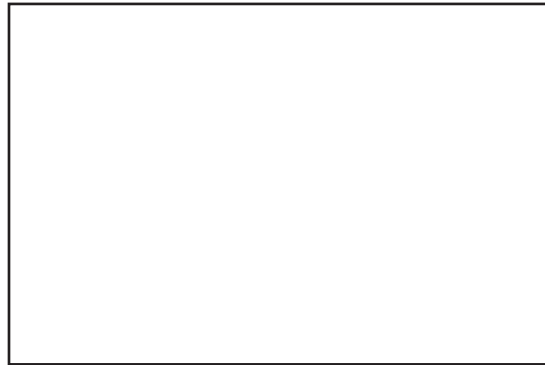
- Az első üvegcádba egy egyszerű meredek falú domboldalt készítsünk, a másik üvegcádba pedig egy lépcsős felszínt!
- Ha elkészültek a lejtők mérjük ki ½ - ½ liter vizet és lassan csurgassuk le a lejtők tetejéről!

Mit figyeltünk meg?

A vízzel együtt a talajréteg is lemosódik.

Készítsünk rajzot a kísérletről!

1. lejtős felszín

2. lejtős felszín

Egyenlő mértékben pusztult a két lejtő?

Nem, a lépcsős felszín pusztulása kisebb mértékű.

Miért alkalmazzák a mezőgazdaságban a lejtőre merőleges szántást?

Ezzel is próbálják csökkenteni a talajerózió mértékét.

Felhasznált irodalom:

Környezetvédelem szakköri munkafüzet, Mozaik kiadó, 2004